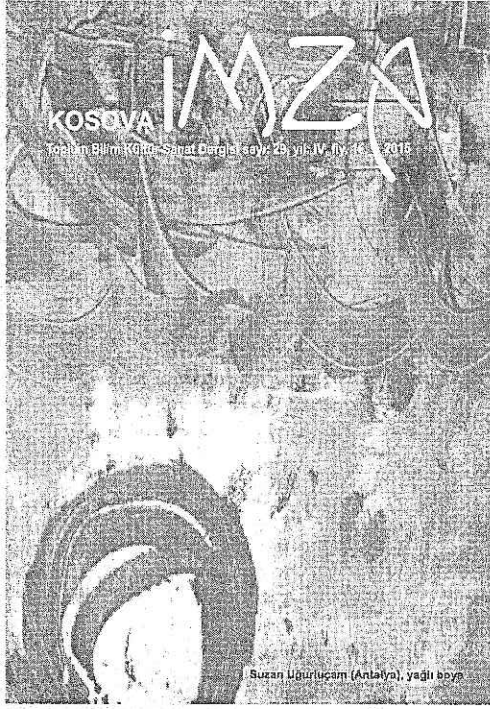

KOSOVA İMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 29, yıl: IV, fiyat: 1€ / 2015

Suzan Uğurluçam (Antalya), yağlı boya

İçindekiler:

Büyükelçi'den nezaket ziyareti / Kosova'nın ilk Başkonsolosluğu Prizren'de.....	2
Balkanlarda Türkçeyi onlar yaşattı:	
Eskiler Alırım Yeniler Satarım, Necati ZEKERİYA.....	4
Prishtineli Mesihî, İrfan MORİNA.....	5
Şiirleriyle:	
Kanlı Gömlek, Arif BOZACI / Otur sözleşelim yaşanmaz gerçeklere karşı, Suat ENGÜLLÜ.....	6
Ayn Mor Işığında, Fahredin ŞEHU / Bu Aralar Ben, Rezzan ZBORÇA.....	7
Sen Dünde Kaldın, Fikri ŞİŞKO / Dön Bana Gel, Fahriye ÇERKEZ.....	8
Kıdemli Üstat ve Keman, Kuytım PAÇAKU / Şiir Nedir?, Özcan MİCALAR.....	9
Bugün İçin Yeter, Enver BAKI / Yoğun bir Sis, Rasim KAPLANI.....	10
Kasabanın Gizleri, Şecaettin KOKA (Yerli Hikaye).....	11
Reşit Hanadan (Hayatı, Sanatı, Eserleri), Salih OKUMUŞ (Makale).....	14
Edebiyatçılar edebiyatçılar üstüne yazıyor:	
Ziya Osman'ın Mezarı Beyaz, Behçet NECATİGİL.....	15
Antalyada Kosovalı Bir Ressam – Suzan Uğurluçam.....	16
Saadet Bahçesinin Gülleri, İskender PALA (Usta Kalemler).....	18
Orman Şiirleri, Gülten AKIN (Usta Şairler).....	19
Eski şiirimizin ustaları:	
Fatih Sultan Mehmet, Refik Ahmet SEVENGİL.....	20
İmza / Haber.....	23
Bize gelen dergiler / Köprü.....	28
Tiyatro: Güldürü Gecesi Basında ve Fotoğraflarda, Agim RİFAT.....	29

İMZA

Toplum Bilim
Kültür Sanat
Dergisi

Sayı 29, yıl 4

Kosova Türk Yazarlar Birliği ve İmza Yayınevi
yayımlarıdır

İmtiyaz sahibi
A.Rifat

Genel yayın yönetmeni
Benek Kırkul

Yayın Kurulu

A.Rifat
Fikri Şişko
Refki Taç
Arif Bozacı
Alaettin Coşkun (İzmir temsilcisi)
Miftar Acemi
Reşad Fazlı
Benek Kırkul
Şengül Şahko

Republika e Kosovës
Република Косово-Republic of Kosova

Misniritria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit / Ministarsvo Kulture Omladine i Sporta
Ministry of Culture, Youth and Sports

Yılın ST Kuruluşu (2012): Kosova Türk Yazarlar Birliği
Yılın Yayınevi (2013): İmza Yayınevi

Kapak, grafik: Rengin

Teknik ve Dizgi: Besnik Haskuka

Adres: Yosip Rela sok. No. 19/ A, Prizren

E-mail: kotyaz@yahoo.com

Yazıların sorumluluğu müelliflere aittir

Kaynak belirtilerek yapılan alıntılar dışında metin ve fotoğraflar tümüyle ya da bölüm bölüm, Kosova Türk Yazarlar Birliği derneğiyle anlaşmadan kesinlikle kullanılamaz. Derginin yayın, yayım, bütün öbür hakları korunmuştur.

Salih OKUMUŞ

REŞİT HANADAN

(Hayatı, Sanatı ve Eserleri)

(1955 -)

Gazeteci, yazar, öğretmen ve politikacı. Çağdaş Kosova Türk Edebiyatı yazarlarından. 21 Şubat 1955 yılında Kosova'nın Mamuşa kasabasında dünyaya gelir. Ailenin Osmanlı döneminde Anadolu'nun Tokat şehrinden geldiği bilinmektedir. Hanadan ailesi, 1958 yılında komünist rejimin baskıları yüzünden binlerce aile gibi Yugoslavya'dan Türkiye'ye göç eder. Manisa'nın Salihli ilçesine yerleşir. Ancak annesi Türkiye'de vefat edince aile memleket hasretiyle yanıp tutuşmaya başlar. 1969 yılında tekrar Kosova'ya geri döner. Hanadan, eğitimine Mamuşa'da devam eder. Lise tahsilini Prizrende tamamladıktan sonra, 1976 yılında üniversite tahsili için Priştine'ye gider. Burada Priştine Üniversitesi, Filoloji Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirir. Ardından Tan gazetesinde çalışmaya başlar (1981). Gazetede sayfa yöneticiliği ve redaktörlük yapar.

Bu yıllarda gazeteci kimliği ile Fazıl Hüsni Dağlarca, Aziz Nesin, Ümit Yaşar Oğuzcan ve Tarık Dursun gibi Türkiyeden gelen şair, yazar ve sanatçılarla röportaj yapar ve kendilerini yakından tanıma fırsatı bulur. Zamanla kendisinde bir gazetecilik refleksi gelişir. Bu da saklı olan gözlem yeteneğini öne çıkarır. Bilhassa olayların görünmeyen yüzünü anlamada önemli bir mesafe eder.

Hanadan, 1985 yılında Sahibe Hanımla evlenir. Bu evlilikten İlker adında bir çocukları dünyaya gelir. 1988 yılında Yugoslavya'da baş gösteren iç karışıklıklar sırasında Kosova'da büyük olaylar olur. 1999'da Nato Kosova'ya müdahale eder. Hanadan olayların daha da büyüyeceği endişesiyle tekrar Türkiye'ye göç eder. Bursa şehrine yerleşir. Burada yerel gazetelerde görev yapar. Kosova'da Nato'nun müdahalesinden sonra sükunet hakim olur. Hanadan ailesi Kosova'ya geri döner. Tan gazetesinin kapatılması üzerine öğretmenlik yapmaya başlar. Bir yandan da ticaretle uğraşır.

Hanadan'ın edebiyata ilgisi çocuk yaşta başlar. Salihli'de kaldığı yıllarda okul sonrası sık sık şehir kütüphanesini ziyaret eder. Bilhassa roman ve hikâyelerden büyük bir zevk alır. Ömer Seyfettin'in hikâyelerini o kadar beğenir ki, yazmaya başladığı ilk zamanlar onu taklit etmekten korkar.

Hanadan'a göre edebiyat; insanı, hayatı, dünyayı anlatmaktır. Bir diğer ifade ile insanın hayatı değiştirme mücadelesidir. Hanadan, eserlerinde kahramanlarının duygularını, hissiyatlarını, neyi yapabildiklerini ve neyi yapamadıklarını anlatır. Hanadan'a göre sanatçılar toplumun aynasıdır. Toplumda yaşanan çalkantılar, savaş, ahlaka aykırı durumlar, ölüm gibi her konunun sanatçılar tarafından kaleme alınması gerekir. Fakat konu veya olay anlatılırken sonunda iyi olanın, erdemli olanın başarıya kavuşturulması ile okuyucu kitlesi aydınlatılmalıdır. Hanadan'ın eserleri incelendiğinde de olay hikâyesi yazdığı ve hemen hemen hepsinde bir mesajın olduğu görülecektir. Eserlerinde her kesimden ve her yaşta insan görmek mümkündür. Yugoslavya topraklarında farklı milletlerin, farklı inançların aynı çatı altında yaşamasını yazar eserlerine taşır. Kahramanları arasında Türklerin yanı sıra bazen bir Sırp, bazen bir Sloven, bazen bir Boşnak, bazen ise bir Arnavut da olabilir. Hanadan, insanın okudukça yeni bilgiler öğrendiğine, diğer yazarların dünyaya bakış açısını idrak ettiğine inanır. En önemlisi insanın okuyarak teknik öğrenmesidir. Okuyan insan hikâyenin, romanın metodlarını çözer. Daha sonra insanın kabiliyeti ve bilgi birikimi ortaya çok güzel eserler koymasına vesile olur.

Hanadan üniversite yıllarında Türkiye'den gelen

misafir öğretim görevlileri tarafından desteklenir. Bilhassa İdris Güven Kaya'nın teşvik ve yönlendirmeleriyle yazma konusunda ceareetlenir. Tan gazetesinde çalışmaya başladıktan sonra ise, Yugoslavya'nın önemli Türk şair ve yazarlarından Necati Zekeriya ile tanışır. Zekeriya, Hanadan'a hem yeni hikâyeler yazmasını hem de içeriğini zenginleştirmesini tavsiye eder. Bu tavsiyeler Hanadan'ın bilhassa hikâyeye yazmasında çok etkili olur. Hanadan'ın, yazarlık serüveninde başta Ömer Seyfettin ile Orhan Kemal, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Yaşar Kemal, Fazıl Hüsni Dağlarca, Aziz Nesin ve Tarık Dursun gibi daha evvel Tan gazetesini münasebetiyle tanıdığı Türk yazarların etkisi olur.

Hanadan'ın ilk hikâyesi Tan Gazetesi'nde, daha sonraki hikâyeleri ise, *Çevren*, *Çığ* ve *Sofra* ve *Kuş* gibi dergilerde yayımlanır. Yazar eserlerinde, toplumsal sıkıntıları, yeni neslin cehaletle mücadelesini, geçim sıkıntısını, gurbeti, kent hayatına özenen insanların çelişki ve hüsrانlarını, taassubu ve göç olgusunu işler. Göç olgusu geniş bir yer tutar.

Hanadan'ın ilk eseri olan "Yazgı" adlı hikâye kitabı 1982 yılında basılır. Yazar, bu eserde köy yaşamının gerçeklerini kendine özgü bir üslupla ele alarak dikkatleri üzerine çeker. 1985 yılında "Duygu Tutsağı" adlı ikinci öykü kitabını yayımlar. Toplam on iki tane hikâyenin bulunduğu bu kitapta yazar daha çok köy ile kent hayatını ele alır. Kent hayatına özenen halkın karşılaştığı sorunlar, çelişkiler, insanların yabancılaşması, bireyselleşmesi yazarın öne çıkardığı konulardır. 1987 yılında çıkardığı "Sel" adlı romanı Yugoslavya'da Türkçe yayımlanan ilk romandır. Yazar Sel'de, daha evvel hikâyelerinde ele aldığı köy hayatını daha geniş şekliyle yeniden ele alır. Hanadan'ın 1989 yılında yayımladığı "Yıldızlı Ev" adlı çocuk öykülerinin bulunduğu bir kitabı daha vardır. Bu eser yazarın Türkiye'de çocukluk yıllarında başından geçen hikâyelerle doludur. Hanadan'ın "Sel" romanı dışında, yine roman türünde kaleme aldığı ve birbirinin devamı niteliğinde olan bir de üçlemesi vardır. Bunlar, "Taş Yerinde Ağır" (2002), "Başka Olur Rumeli'nin Harmanı" (2003) ve "Elveda Hüdavendigâr Diyarı" (2013) dir. Bu üçlemenin ana konusu göçtür. "Balkanlar'da yaşayan Türkler ve müslümanlar, Osmanlı buralardan çekildikten sonra çok büyük zulüm ve baskılara maruz kalır. Bu dönemde başlayan göçler, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye'ye yönelik büyük göçlerle devam eder. "Romanda işlenen olaylar İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından yaşanır. Ama ana mekân Mamuşadır. Gerçekten yaşanmış, komünist rejimin müslüman halk üzerindeki baskıları esas konudur.

Yazar, hikâye ve romanları münasebetiyle de çeşitli ödülleri alır. Eserleri Sırpça ve Arnavutça'ya da çevrilir.

Eserleri:

Hikâyeleri:

Yazgı, Tan Yay., Priştine 1982

Duygu Tutsağı, Tan Yay., Priştine 1985

Yıldızlı Ev (Çocuk Öyküleri), Tan Yay., Priştine 1989

Romanları:

Sel, Tan Yay., Priştine 1987

Taş Yerinde Ağır, BAF Grafik Kırtasiye Şirketi, Prizren 2002

Başka Olur Rumeli'nin Harmanı, BAF Grafik Kırtasiye Şirketi, Prizren 2003

Elveda Hüdavendigâr Diyarı, BAL-TAM Yayınları, Prizren 2013

